

com un derivat a la manera de *manada/mà*) se n'extraués un pseudo-primitiu *fla'ts* 'floc de lli o cànem de fer flassades', i que d'aquest *flats*, pres per plural, sortís després un pseudo-singular *flat*, combinació, és veritat, rebuscada. Crido, en fi, l'atenció sobre el mot oc. *fleco, flecado* «poignée de filasse, de chanvre», que penso dilucidar un poc més en l'article *FLECA*, i que per ventura està relacionat amb aquest *flat*, però dubto molt que hagi tingut mai gaire relació amb *flassada*.

DERIV.: *Flassader* [1283, *DAG.*; 1391, *AlcM*]; *flas-sadera. Flassaderia* [S. XVI]. *Flassadó. Enflassadar*.

¹ El copista del *Libre de Tres* havia escrit de primer *fr-*, però tot seguit ho esborrà. En el *Tirant de Galba*, Ag. va imprimir: «cascú faça paraments de drap blanc --- e si no tenen tant drap blanc per a fer paraments, feu-los de lençols o de *fracades*, de quina color se vulla que sien» (cap. 328): així en l'ed. Ag. (IV, 35), però Riquer hi posa *flassades* (p. 949), suposo que atenint-se a l'ed. princeps. — ² Definit «coltrone» ('vànova grossa') en les fonts que citen MLWagner (*Studi Dant.* IX, 98ss.) i Schiaffini (*Testi Fior.*, 314), per tant no hi ha dubte quant a la identitat del mot. Pel que fa a l'it. antiq. *farsata*, que Tommaseo i Petrocchi defineixen «fòdera del farsetto», i que, en l'altra acc. 'coixinet que es posa sota l'elm per protegir el cap', ja figuraria en Sacchetti (S. XIV) i Berni (princ. S. XV), convindria analitzar bé els textos i accs. per veure si és el mateix mot, o ve realment de *FARSUS* 'farcit' (cf. it. *farsetto*, cat. ant. *fasset*), com sembla al primer cop d'ull. Les altres formes que cito a dalt signifiquen totes 'flassada de lliit'. — ³ Du C., s. v. *flaciata, flansada, flassada, flassana, flassargia, flassata, fleçata, flessiata*. — ⁴ M-Lübke (copiat cegament per *AlcM*), com de costum, transcriu inexactament el mot aràbic (posant-li s), i tant ells com Rohlf s i Wagner citen el mot com si fos *faršat*, però es tracta del «*ta marbuta*», que no es pronunciava mai, si doncs no hi havia enllaç íntim amb un substantiu unit immediatament, i àdhuc això es va perdre en l'àrab vulgar d'Espanya. Ni tan sols ens quedaria el recurs de partir d'un plural **faršāt*, car el nostre mot no formava un plural d'aquest tipus: el plural fracte *firāš* era constant, segons el testimoni de *PAlc.* i *Dozy*. — ⁵ La desaparició de la vocal en inicial no absoluta no és possible en fonètica romànica. En va s'allega (Castro-Steiger) una excepció en cas d'identitat amb la vocal següent (QUÍRITARE > *cridar*), car la segona en aquest cas no fóra igual a la primera, sinó breu, ja que se suposa que donés *e*. — ⁶ Encara que aquest s'hagi antiquat avui en la forma normal, es conserva en variant (originalment dialectal «ostmitteldeutsch») *plabene* > *plane*, d'ús comú literari: *plane* fou usat per Goethe en una obra de 1820. — ⁷ És segur també que l'alamànic *blabba* va existir en longobàrdic, i en l'arcaica forma *blabjo* «laken», car la trobem llatinitzada en la forma plural *blaciones* en un text llatí longobard del S. IX, i d'ací vingueren el friulà *bleón* «lenzuolo» i *plaioni* en un doc. de Bari datat de 1028 (Pirona, *Vocab. Friulano*,

1935, 59, 780). — ⁸ Com a prova de l'etimologia romànica de *blanket* escama de veure que hom citi un *blākē* 'flassada' del parlar anglo-normand de l'illa de Guernesey (flagrant i recent anglicisme), i que Barbier (RLR LVI, 177) addueixi un cert «prov. mod. *blanqueto* 'flassada', que manca totalment en el *TdF* (¿mera suposició o quidproquo d'aquest professor anglicitzat?). — ⁹ Deixant córrer la imaginació podríem pensar si, al costat de **FLAKIATA*, va existir en llenguatge afí (del complex que va des de l'illiri, pel sorotàptic i el lígur, al cèltic) una variant **BLAKIATA* germanitzada en **blakket*: el mateix fet que la tela de flassades no era *black* ('negra') sinó de colors clars menaria els normands en procés d'anglificació a canviar **blakket* en *blanket*, designació «racional». Observem la vívida consciència de l'oposició en la cita de Becket (c. l'a. 1300): «*blak was his cop above: his curtel whit blanket*». Ja hem remarcat en altres problemes del grup «sorotàptic» (lato sensu) que dins aquest complex, ample i una mica nebulós hagué d'haver-hi dialectes amb variants consonàntiques considerables (alguna amb B < BH). Cf. *BAST* < *BHALG-STO-*, etc.

Flastomador, flastomança, flastomar, flastomejar, flastomia, V. *blasfemar* *Flat* 'buf', V. *inflar* *Flat* 'manat, troca', V. *flassada* (fi, apartat e) *Flatar, flaterol, flato, flatonada, flatós, flatositat, flatulència, flutulent, flatulós*, V. *flat* (INFLAR) *Flaumes*, manllevat de l'oc. ant. *flecme*, provinent del ll. vg. *fleutomus*, alteració del gr. *φλεβότομος*; cf., supra, *flamula* en l'acc. § 6 d'*AlcM* (del qual ja he parlat supra): en vaig tractar un poc més detingudament en l'article del DCEC (FLEME) *Flauriol, flaüt*, V. *flabiol* (FLAUTA)

FLAUTA, mot comú a les diverses llengües romàniques d'Occident, d'origen incert: algunes d'elles el prengueren de la llengua d'oc, i potser totes; en la seva formació és possible que vagin intervenir factors onomatopèics, però amb això no queda explicat el conjunt de la seva formació; d'altra banda difícilment pot ser casual la gran semblança amb l'oc. ant. *flauja* i *flaujol*, cat. *flabiol*, fr. *flageolet* 'flabiol', oc. *flaujar* 'flabioler, tocar el flabiol', provinents d'un derivat del ll. *FLARE* 'bufar' encreuat amb el gr. *πλαγίανλος*; potser l'oc. ant. *flautar* 'tocar la flauta' resulta d'un encreuament del ll. tardà *flatare* id., amb l'oc. *flaujar*. □ 1.ª doc.: c. 1330, Muntaner.

Amb la comitiva dels novells cavallers armats a Saragossa, en ocasió de la coronació d'Anfós el Benigne (1328), «altre no gosava a cavall anar ab ells, ans cascun se n'ava axí, ab trompes e ab tabals, e ab *flaütes*, e ab cembes e ab molts d'altres esturiments: que en veritat vos dic que més de tres-cents parells de trompes hi havia», Muntaner.¹ La grafia *flabuta* la documenta *AlcM* en un doc. de 1378, dels publicats per Rubió i Lluch.

En el *Procés de les Olives*, valencià, de cap a 1490: «ab tot que y ha dones - tam bé ralladores / que han